

POSTANOWIENIE

Dnia 3 lutego 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Błaszczyk

w sprawie z wniosku **P. D.**

skazanego za czyn z art. 148 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

w dniu 3 lutego 2026 r.

kwestii przyjęcia wniosku skazanego o wznowienie postępowania zakończzonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 22 października 2025 r., sygn. akt II AKa 226/25 utrzymującym w mocy wyrok Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 2 kwietnia 2025 r., sygn. akt IV K 3/24,
na podstawie art. 545 § 3 k.p.k.

p o s t a n o w i ł:

**odmówić przyjęcia wniosku wobec jego oczywistej
bezzasadności.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 2 kwietnia 2025 r., sygn. akt IV K 3/24, Sąd Okręgowy w Lublinie uznał P. D. za winnego popełnienia przestępstwa z art. 148 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i za ten czyn wymierzono mu karę 25 lat pozbawienia wolności.

Po rozpoznaniu apelacji od powyższego wyroku, Sąd Apelacyjny w Lublinie wyrokiem z 22 października 2025 r., sygn. akt II AKa 226/25 zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Pismem z dnia 16 grudnia 2025 r. skazany P. D. zwrócił się do Sądu Najwyższego z wnioskiem o wznowienie ww. postępowania podnosząc, że został skazany na podstawie poszlak i chciałby złożyć wyjaśnienia, które wcześniej zataił z uwagi na obawy o swoje życie.

W dniu 17 grudnia 2025 r. wezwano P. D. do wskazania okoliczności, które mają stanowić podstawę wniosku o wznowienie postępowania.

W dniu 20 stycznia 2026 r. do Sądu Najwyższego wpłynęło pismo P. D. , w którym wskazał, że podstawą wznowienia postępowania jest fakt, iż nie popełnił zarzucanego mu czynu. W uzasadnieniu P. D. podniósł także, że zabójstwa dokonała E. R. , której zeznaniom Sąd Okręgowy niezasadnie dał wiarę. Nadto, autor wniosku powołał się na nieprawidłowości w prowadzonym postępowaniu związane z niewysłuchaniem co ma do powiedzenia i przyjęciem z góry, że jest winny popełnienia zarzucanego mu czynu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Na podstawie art. 545 § 3 k.p.k. należało odmówić przyjęcia wniosku, bez wzywania skazanego P. D. do usunięcia jego braków formalnych i bez próby ich usunięcia poprzez wyznaczenie obrońcy z urzędu. Wymieniony na wstępie przepis nakazuje podjęcie takiej decyzji wtedy, gdy z treści wniosku niepochozącego od podmiotu fachowego wynika jego oczywista bezzasadność.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego jednoznacznie wskazuje się, że instytucja wznowienia postępowania należy do kręgu nadzwyczajnych środków zaskarżenia, których procesowe uruchomienie może nastąpić wyłącznie na podstawie przesłanek ściśle określonych w ustawie. Katalog okoliczności otwierających drogę do wystąpienia z inicjatywą wzruszenia prawomocnego rozstrzygnięcia zawierają przepisy art. 540 k.p.k., art. 540a k.p.k., art. 540b k.p.k., art. 542 § 3 k.p.k. Zaznaczyć przy tym należy, że w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego i niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2013 r. poz. 1247) od dnia 1 lipca 2015 r. powstał obowiązek dokonywania kontroli wniosku o wznowienie postępowania – z punktu widzenia jego ewentualnej oczywistej bezzasadności. Ustawodawca w treści art. 545 § 3 k.p.k. określił, że sąd odmawia przyjęcia wniosku niepochozącego od prokuratora, obrońcy lub pełnomocnika, bez wzywania

do usunięcia jego braków formalnych, jeżeli z treści wniosku, w szczególności odwołującego się do okoliczności, które były już rozpoznawane w postępowaniu o wznowienie postępowania, wynika jego oczywista bezzasadność. Decydująca jednak jest sama treść wniosku o wznowienie, która może być oczywiście bezzasadna z różnych powodów. Ta oczywista bezzasadność wynikać może z tego, że we wniosku wskazano podstawy wznowienia, które nie są przewidziane w ustawie albo z tego, że w ogóle nie wskazano żadnych podstaw wznowienia, ograniczając się do postulowania przeprowadzenia kolejnej kontroli odwoławczej (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 września 2015 r., II KO 49/15, OSNKW 2016, z. 1, poz. 5).

Odnosząc powyższe uwagi do realiów rozpoznawanej sprawy stwierdzić należy, że pismo skazanego P. D. nie zawiera argumentacji, która pozwoliłaby na ustalenie, iż w sprawie miały miejsce okoliczności uzasadniające wznowienie postępowania ujęte w art. 540 § 1 – 3 k.p.k.

Skazany w petitum wniosku bez wątpienia odwołał się do uregulowanej w art. 540 § 1 pkt 1 k.p.k. podstawy wznowieniowej *propter falsa*. Rzecz w tym, że nie uczynił tego skutecznie. Zgodnie bowiem z przepisem art. 540 § 1 pkt 1 k.p.k. w zw. z art. 541 k.p.k., aby wniosek o wznowienie postępowania oparty na tej podstawie mógł okazać się zasadny, wnioskodawca musiałby wykazać nie tylko to, że w związku z postępowaniem dopuszczono się przestępstwa i istnieje uzasadniona podstawa do przyjęcia, że mogło to mieć wpływ na treść orzeczenia (art. 540 § 1 pkt 1 k.p.k.), ale nadto potwierdzić fakt popełnienia przestępstwa prawomocnym wyrokiem skazującym (art. 541 k.p.k.) lub orzeczeniem wskazującym, że rozstrzygnięcie takie nie może zapaść z powodu przyczyn wymienionych w art. 17 § 1 pkt 3-11 lub w art. 22 k.p.k. Przepis art. 541 § 2 k.p.k. wyraźnie stanowi bowiem, że wniosek o wznowienie postępowania oparty na podstawie z art. 540 § 1 pkt 1 k.p.k. powinien wskazywać wyrok skazujący lub orzeczenie zapadłe w postępowaniu karnym, stwierdzające niemożność wydania wyroku skazującego. W przedmiotowej sprawie nie wykazano, by tego rodzaju orzeczenie kiedykolwiek zapadło.

Przytoczona przez skazanego argumentacja nie zawiera się w katalogu podstaw wymienionych w art. 540a § 1 pkt 2 lit. a i b k.p.k., a także nie sygnalizuje konieczności podjęcia działania z urzędu (art. 542 § 3 k.p.k.).

Nie dostrzegając także, aby zachodziły inne okoliczności, które mogłyby zadecydować o uwzględnieniu wniosku o wznowienie postępowania, Sąd Najwyższy uznał, że jest on bezzasadny w stopniu oczywistym i w trybie art. 545 § 3 k.p.k. należało odmówić jego przyjęcia.

[J.J.]

[a.ł.]